

FLÓTANDI HOTELLINI STØRSTI VANDIN

OVURSTÓRU **FERÐAMANNASKIPINI** VIÐ FLEIRI **TÚSUND** FERÐAFÓLKUM **UMBORÐ** ERU **EIN** TANN **STØRSTA** AVBJÓÐINGIN HJÁ **BJARGINGARLIÐUM** Í NORDURATLANTSHAVI. Í **GRØNLANDI** SETA TEY **BÁTAR** ÚT VIÐ **FERÐANDI**, SUM SKULU **NERTA** VIÐ **ÍSFIJÖLLINI**, MEN **VANDALEYST** ER IKKI AT LIGGJA SO **TÆTT** UPP AT **ÍSFIJÖLLUM**. FYLGIT VERÐUR **GJØLLA** VIÐ STÓRU **SKIPUNUM**, KOM FRAM Á **RÁÐSTEVNU** UM **SJÓTRYGD** Í NORDURATLANTSHAVI Í **NORDURLANDAHÚSINUM** Í FARNU VIKU

SJÓTILBÚGVIÐING

Uni Arge
ua@sosialurin.fo

Sjálðan hava so nógvir serfrøðingar í sjótrygd verið savnaðir á sama stað í Føroyum sum hósdeginn 9. juni, tá ráðstevna var í Norðurlandahúsinum um trygdina í Norðurlantshavi og arktiska økinum. Serfrøðingar vóru komnir bæði úr Kanada, Íslandi, Danmark og Noregi at siga frá tilbúgvingunum í ymsu londunum, og fyri Føroyar høvdu Henrik Weihe Joensen, stjóri á Tilbúgvingarstovni Føroya, og Vilhjálmur Gregoriussen, stjóri á Skipaefitirlitinum, orðið. Árni Olafsson, føroyskur ráðgevi í danska uttanríkisráðnum, greiddi frá sjótilbúgvingaravtaluni, sum Arktiska Ráðið gjørdi í Nuuk í mai í ár. Við á hesum fundi vóru eitt nú Kaj Leo Johannesen, lögmaður, og Hillary Clinton, uttanríkisráðharri í USA.

Árni Olafsson greiddi frá, at sigling í arktiska økinum er sera vandamikil, tí teinarnir at sigla eru stórir, bjargingarútgerðin í økinum er avmarkað, og veðrið kann mangan vera sera ringt. Harafrat er myrkt í økinum meginpartin av árinum. Møguleikarnir at koma

neyðstøddum til hjálpar ella at fyrirbyggja dálkingarvanlukkum eru nógv verri í arktiska økinum enn í flestu øðrum havøkjum, nevndi hann. Hesar avbjóðingar hevdur Arktiska Ráðið, ið varð stovnað í 1996, tikið upp. Í ráðnum eru Danmark, Ísland, Noreg, Svøríki, Finnland, Russland, USA og Kanada. Hesi vóru londini, ið saman við Grønlandi og Føroyum hittust á fundinum hjá Arktiska Ráðnum í Nuuk í farna mánaði.

Avtalan, sum londini undirskrivaðu, ásetir, hvussu londini skulu hjálpa hvørjum øðrum, um neyðstøða tekur seg upp, og hvussu bjargingararbeiðið skal samskipast. Eisini ásetir hon, at londini skulu hava felags venjingar, so sleppast kann undan misskiljingum, tá neyðugt er at fara til verka. Árni Olafsson orðaði seg soleiðis, at ørkymlan og ruðuleiki kosta mannalív, og hesum skal avtalan hjá Arktiska Ráðnum forða fyri. Summi hava funnist at, at avtalan er ikki nóg ítøkilig, men Árni Olafsson vísti á, at avtalan er eitt týðningarmikið stig tann rætta vegin, og at hon varpar ítøkiligt ljós á trygdarspurningin í arktiska økinum, ið er so ovurstórt og vandafult sjóøki.

Á ráðstevnuni høvdu eisini Jóhan Dahl, landsstýrismaður við til-

búgvingarmálum, og Henrik Dam Kristensen, forseti í Norðurlandaráðnum, orðið. Báðir nevndu teir stóru ferðamannaskipini, sum sigla í Norðurhøvum við túsundtals fólki umborð. Hesi ferðafólkini vilja uppliva støð, sum ongin fyrr hevdur sæð ella nortið, og skipararnir á ferðamannaskipunum leggja nógv fyri at ganga ynskjunum hjá ferðafólkunum á mæti. Í Grønlandi sigla skipini tætt at ísfjöllunum, seta bátar út og lata ferðafólkini nerta við sjálvan ísin. Hetta er óføra stuttligt ítriv hjá eitt nú amerikonskum ríkfólkum, men skuldi hol komið á skipini, eins og tá Titanic sakk, hvør skuldi so bjargað fólkið? Og hvør skuldi tikið ímóti teimum?

Hendan spurning umrøddi Per Sønderstrup, skrivstovustjóri í danska sjóferðslustýrinum. Hann nevndi, at tað er tryggari hjá stóru skipunum at leggja til havs tvey og tvey. Sigling á hendan hátt er kortini ein avbjóðing, tí ferðafólkini við tilíkum skipum vilja hava eina kenslu av, at tey eru púra einsamøll í óspiltu náttúruni. At sigla stillisliga inn í ókendum verðina við Grønlands strendur er tó ikki vandaleyst, tí sjókortini eru ikki altíð so álítandi, sum ynskiligt kundi verið. Harafrat hevdur upphitingin í heiminum

við sær, at arktiska økið broytist. Ísurin tiðnar, nýggj sker koma undan kavi, og siglingarleiðir, ið fyrr ikki funnust, siggja bráðliga dagsins ljós. Soleiðis broytist arktiska økið allatíðina, og at gera nøktandi sjókort er tí stóðugt ein avbjóðing.

Við Føroyar eru eisini avbjóðingar, tá um stór ferðamannaskip ræður. Eini 40 stór ferðamannaskip leggja leiðini higar hvørt ár, og summi eru so stór, at Norrøna minnir um eina vesaliga ferju afturímóti. Um eitt av hesum skipum fór á land, hvat hevði so hent? Tað hevði ið hvussu er verið ein avbjóðing, og á elektroniskum kortum, sum fleiri serfrøðingar vistu á ráðstevnuni, sást, at skipaferðslan kring Føroyar, Ísland og Grønland er ikki lítil ein vanlig dag. Vit liva í einum risikosamfelag, eins og Henrik Weihe Joensen, stjóri á Tilbúgvingarstovni Føroya, segði, tá hann hugleiddi um ta uppgávu, ið tilbúgvingar hava. Samsvarandi hesum váða verður trygðin gjørd so góð sum gjørligt, men at trygðin kann gerast fullkomin, er helst ein ynskidreymur. Hon er so góð, sum hon kann vera, undir teimum umstøðum, ið ymsu tilbúgvingarnar hava, tóktist semja at vera um á ráðstevnuni.

